

Utbildningsinspektion i Nordmannaskolan, grundskola F-6, grundsärskola 1-10

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Nordmannaskolan den 27 och 28 april 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Nordmannaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Nordmannaskolan intervjuades skolledningen, personal, elever samt representer för föräldrar. Inspektörerna besökte förskoleklassen och lektioner i alla årskurserna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Nordmannaskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	126
Förskoleklass	29
Grundskola	196
Obligatorisk särskola	46

Nordmannaskolan ligger i centrala Kungälv och omfattar förskoleklassen och grundskola årskurserna 1–6 samt grundsärskola årskurserna 1–10. Elever i grundsärskolas årskurser 7–9 har sin huvudsakliga undervisning förlagd till en annan skolenhet, Thorildsskolan. Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i arbetslag. Grundskolan organiseras huvudsakligen i åldersindelade grupper, medan grundsärskolans elever organiseras åldersblandat.

Utöver detta har Nordmannaskolan två kommungemensamma undervisningsgrupper förlagda på skolan, en förberedelseklass samt en språkclass (för barn med språkstörningar). En annan rektor ansvarar för förberedelseklassen.

Rektorn är även ansvarig för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen inom området. Dessa verksamheter berörs inte i denna rapport.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Nordmannaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Nordmannaskolan har en väl fungerande grundskola och särskola där undervisningen utgår från ett inkluderande synsätt som tar hänsyn till elevens individuella behov och önskemål. Nordmannaskolan har enligt inspektörernas bedömning kommit långt i arbetet med kvalitetsförbättring och utveckling. Inspektörerna vill lyfta fram skolans utvecklingsarbete med att göra elever och föräldrar medvetna om målen för utbildningen och att skolans löpande information till föräldrarna om elevens skolarbete är mycket god. Skolan arbetar aktivt för att ge eleverna, utifrån ålder och mognad ett allt större inflytande över sitt lärande. Skolan har väl inarbetade rutiner i arbetet med att ge stöd till elever som är i behov av det.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör arbeta för att förbättra elevernas kännedom om att de har elevens val och vad det innebär.
- Skolan bör i högre grad samverka med andra skolor vid övergång till högre klasser.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Undervisningen i svenska som andraspråk anordnas inte istället för undervisning i svenska (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2 samt de nationella kursplanerna.

Kunskaper

Inspektörerna bedömer utifrån samtal med eleverna i förskoleklassen samt med pedagogerna att eleverna i förskoleklassen ges goda möjligheter till utveckling och lärande och får en grund för fortsatt skolgång.

Skolan har väl utvecklade rutiner och metoder att följa varje elevs kunskapsutveckling i svenska och matematik. Kunskapsutvecklingen i engelska följs upp genom de nationella ämnesproven i årskurs 5. De nationella ämnesproven i svenska och matematik indikerar att alla elever inte når målen i dessa ämnen. Skolan bedömer att resultatet i svenska och matematik är mindre god och har vidtagit åtgärder för att fler elever skall ha möjlighet att nå målen.

Tabell 1. Nationella prov, skolår 5 – andel (%) elever som nått målen Nordmannaskolan.

Ämne	2005	2004	2003
Svenska	75	87	91
Matematik	81	78	91
Engelska	100	100	96

Källa: Kvalitetsredovisningen 2005

Inspektörerna ser exempel på att elevernas kunskapsutveckling dokumenteras även i andra ämnen än svenska och matematik bland annat genom elevernas målportfolio. Inspektörerna ser det positiva i det utvecklingsarbete som pågår vid skolan och förutsätter att skolan fortsätter att arbeta med att följa upp och dokumentera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Vid samtal finner inspektörerna att eleverna utifrån sina förutsättningar är införstådda med vad strävansmål och uppnåendemål innebär. Sammantaget bedömer inspektörerna att eleverna utvecklar kunskaper och färdigheter som ligger i linje med de nationella målen.

Normer och värden

Det sociala klimatet på skolan uppfattas av personalen som positivt. Att det vid skolan finns barn med olika bakgrund och förutsättningar ses som en tillgång i arbetet med demokrati- och värdegrundsfrågor. Vid samtal med eleverna och vid lektionsbesök ser inspektörerna att eleverna har förmåga att hantera demokrati- och livsfrågor och etiska dilemman. Skolans uppföljning av arbetet med normer och värden visar att eleverna vid Nordmannaskolan i huvudsak trivs med sina klasskamrater men resultatet visar även att flera elever inte upplever trivsel och trygghet. Inspektörernas intryck är att det bland eleverna finns en stor tolerans och respekt för alla människors lika värde även om eleverna medger att förekommer kränkningar och bråk som kan peka på motsatsen.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervis-

ningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Intervjuer och dokumentation visar att skolan har system och rutiner för arbetet mot kränkande behandling. Skolan har också ett handlingsprogram mot kränkande behandling. Där behandlas i huvudsak arbetet mot ”mobbing” och berör inte det vidare begreppet kränkande behandling, bland annat berörs inte vuxen-barn perspektivet. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 rådet ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling i alla former. Det innebär bland annat att det för varje skola och förskola skall upprättas en likabehandlingsplan där åtgärder skall redovisas och planen skall också följas upp varje år. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses över. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling vid arbetet med att upprätta en likabehandlingsplan.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Inspektörerna vill lyfta fram skolans arbete med att i högre utsträckning göra eleverna medvetna om målen för utbildningen genom utvecklingsprojektet Framåtanda. För att eleverna skall få möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och form förutsätts att eleverna är införstådda med målen för skolarbetet. Vid lektionsbesök ser inspektörerna att eleverna har ett visst inflytande kring undervisningens innehåll i enskilda lektioner och ämnen. Skolans beskriver i sin senaste kvalitetsredovisning åtgärder för att förbättra elevernas möjlighet till inflytande över det egna lärandet. Inspektörerna bedömer att skolan aktivt arbetar för att ge eleverna, utifrån ålder och mognad ett allt större inflytande över sitt lärande.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Vid skolan finns många elever som är i behov av stöd av skilda orsaker. Inspektörerna bedömer att skolan har väl inarbetade rutiner för att identifiera, utreda och ge stöd åt de elever som är i behov av stöd och som riskerar att inte nå målen. Inspektörerna konstaterar att elevhälsoteamet och skolans övriga personal i allt väsentligt har ett inkluderande synsätt så att det stöd som ges i möjligaste mån sker inom klassens ram och anpassas till individens behov och förutsättningar.

I skolan finns två särskilda undervisningsgrupper avsedda även för elever i andra upptagningsområden i kommunen. Dels finns en förberedelseklass för nyanlända elever, dels finns en språkklass för barn med diagnostiserade språkstörningar. Dessa grupper är åldersblandade och eleverna får utifrån sina förutsättningar sin undervisning till viss del i andra undervisningsgrupper. Beslut om placering i dessa kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper fattas av förvaltningschefen.

Utöver dessa grupper finns vid inspektionen ytterligare två särskilda undervisningsgrupper. En grupp består av fyra elever, en annan av endast en elev. Dessa

elever får under längre tid i stort sett all teoretisk undervisning i dessa grupper. Något beslut om placering i särskild undervisningsgrupp har dock inte fattats. Detta överensstämmer enligt inspektörernas bedömning inte med bestämmelserna. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att en placering i särskild undervisningsgrupp skall föregås av ett beslut detta oavsett om placeringen skett i samråd med eller på vårdnadshavarens egen begäran. Se vidare kommunrapporten.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

På olika sätt sker en kontinuerlig utvärdering av elevens lärande. Lärare utvärderar varje elev genom bland annat tester, diagnoser och prov. Eleverna själva medverkar i utvärderingen av sitt eget lärande genom den s.k KU-boken. Tillsammans med läraren utvärderar varje klass eller grupp lärandet i slutet av varje vecka då eleverna även får möjlighet att reflektera över hur skolveckan varit.

Eleverna beskriver utvecklingssamtalen som ett möte där både elever, föräldrar och lärare samtalar om elevens skolarbete och hur eleven i övrigt har det i skolan. De flesta föräldrarna är enligt skolans enkätundersökning mycket nöjda med den information de får via utvecklingssamtalen. Uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtidsytande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram.

För särskolans elever sätts alltid betyg i det fall läraren bedömer att eleven uppnått målen enligt kursplanen i ett ämne. Särskolans elever anser att betygssättningen är rättvis och att betygsresultaten inte kommer som någon överraskning. Elever i grundsärskolan har möjlighet att få betyg enligt grundskolans kursplan i enstaka ämnen. I det fallet upprättas ett särskilt betygsdokument som komplement till slutbetyget.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Nordmannaskolan har enligt inspektörernas bedömning kommit långt i arbetet med att bygga upp rutiner för ett kontinuerligt förbättringsarbete. Personalen är medveten om hur en mål- och resultatstyrd verksamhet är tänkt att fungera och är aktivt involverade skolans systematiska kvalitetsarbete. Av dokumentation och vid intervjuer framgår att skolan har systematiska rutiner att följa upp och utvärdera verksamheten.

Nordmannaskolan upprättar årligen en skriftlig kvalitetsredovisning utifrån den mall som finns gemensamt för kommunen. Denna uppfyller enligt inspektörernas bedömning de formella krav som förordningen om kvalitetsredovisning ställer. Utöver detta utarbetar skolan en "lokal" kvalitetsredovisning utifrån arbetslagens kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av verksamheten. Rektorn uppfattar att den kvalitetsredovisning som lämnas till barn- och utbildningsnämnden har funktionen som ett instrument för kontroll. Den lokala kvalitetsredovisningen utgör i högre grad skolans arbetsverktyg menar rektorn.

Ledning och intern kommunikation

Rektorn har varit rektor för skolan i flera år. Enligt skollagen skall rektorn vara förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och verka för skolans utveckling. Rektorn bedömer att hon är väl förtrogen med verksamheten även om hon inte ofta besöker verksamheterna. Som stöd i arbetet med skolans utveckling och ledning har rektor två biträdande rektorer med tydliga ansvarsområden. Rektorn bildar tillsammans med två biträdande rektorer skolans ledningsgrupp. Skolans personal uppfattar att rektorn är väl insatt i skolans verksamhet, förändringsbenägen och att hon ser till helheten på hela skolan. Eleverna känner väl till vem som är rektor och berättar att hon ibland besöker klassrummet. Inspektörerna bedömer att skolans rektor uppfyller de krav som ställs enligt bestämmelserna.

Vid de intervjuer med personalen framkommer att den interna kommunikationen mellan enheten olika verksamheter som förskola, fritidshem, särskola och grundskola fungerar väl. I området Västra Tullen finns också flera olika nätverk. Enhetens personal är i mindre grad nöjd med samverkan och kommunikation vid elevens övergång till högre klasser. De rutiner som skolorna i området Västra Tullen gemensamt har utarbetat följs inte alltid av skolorna, bland annat gäller detta återkopplingen. Varje elev bör vid övergångarna mötas på en adekvat nivå för att undervisningen under elevens hela skoltid till innehåll och arbetssätt skall ge rätt stimulans. Detta förutsätter en samverkan och diskussion mellan de olika nivåerna i skolan. Inspektörerna bedömer att skolan i högre grad bör samverka med andra skolor vid övergång till högre klasser.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Förskoleklassen erbjuds i den omfattning som bestämmelserna anger. Föräldrar får information om skolans verksamhet genom en informationsfolder och genom regelbundna föräldramöten. Vid föräldramötena informeras föräldrarna bland annat om verksamheternas mål och planering. Den KU-bok som varje elev har uppfattas av både lärare och föräldrar som den viktigaste informationskanalen. Föräldrar talar uppskattande om KU-boken som ett viktigt verktyg för ömsesidig information mellan hemmet och skolan. Inspektörerna bedömer skolans arbete med att kontinuerligt informera hemmen om såväl skolans verksamhet som elevens skolarbete som mycket gott.

I grundskoleförordningen anges att undervisning i svenska som andraspråk skall anordnas istället för undervisning i svenska för de elever som behöver det. Vid skolan anordnas svenska som andraspråk för de elever som behöver det i form av undervisning utanför klassens ram, som en form av stödundervisning. Det överensstämmer enligt inspektörernas bedömning inte med bestämmelserna och inspektörerna bedömer att svenska som andraspråk skall anordnas för de elever vid skolan som behöver det. Inspektörerna vill framhålla att ämnet

svenska som andraspråk är ett självständigt ämne med egen kursplan och inte skall betraktas som ett stödämne till svenska som modersmål.

Enligt den timplan som anges i bilaga till skollagen skall eleverna ha ett visst antal timmar som elevens val. Enligt grundskoleförordningen skall undervisningen syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen och eleverna skall erbjudas ett allsidigt urval av ämnen. Elevens val organiseras enligt skolan dels i form av tema vid uppstartsdagar i början av varje läsår, dels finns tid avsatt för varje vecka i årskurserna 5 och 6. Vid samtal med eleverna framkommer att eleverna har svårt att redogöra om elevens val erbjuds eller inte. Inspektörerna bedömer att eleverna bör göras medvetna om att de har elevens val samt vad det innebär.

Personalens kompetens samt lokaler och materiella resurser

Med något undantag har lärarna, enligt rektorn, utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak bedriver. Skolan har en plan för kompetensutveckling och alla större insatser diskuteras gemensamt.

Enligt skolans personal är lokalerna ändamålsenliga för den undervisning som bedrivs. Lokalerna skall dock renoveras på grund av mögel. Skolans läromedel är i huvudsak tidsenliga enligt lärarna men behöver till viss del förnyas. Skolan har tillgång till datorer som kan användas i undervisningen i relevant omfattning. Skolans bibliotek används flitigt av eleverna.

Inspektörernas bedömning är att personalens kompetens samt tilltillgången till utbildning, lokaler samt materiella resurser ger eleverna förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Datum	Ort
2006-12-19	Göteborg

Agneta Wennberg

Astrid Halling